

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Исполнительный комитет
«Малбагушского сельского
поселения» Азнакаевского
муниципального района
ул. Нефтяников дом 30, с.
Мальбагуш
Азнакаевского муниципального
района 423308,
тел /факс 37-7-91

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
Азнакай муниципаль районны
«Мәлбагыш авыл жирлеге»
башкарма комитеты

423308, Азнакай муниципаль
районы, Мәлбагыш авылы,
Нефтчелэр урамы, 30 йорт
тел /факс 37-7-91

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
“15” марта 2022 ел

КАРАР
№11

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл жирлегендә күмү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл жирлеге территорииенде жирләү урыннарын тиешенчә карауны тәэмин итү максатыннан, “Россия Федерацияндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, “Жирләү һәм күмү эше турында” 1996 елның 12 гыйнварындан 8-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Мәлбагыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл жирлеге Советының 2017 елның 28 июнендәге 54 номерлы “Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Мәлбагыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә жирләү эшен оештыру турынданы нигезләмәне раслау хакында» каары нигезендә, Мәлбагыш авыл жирлеге Советы каар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл жирлегендә, күшымта итеп бирелгән, күмү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга.

2. Элеге каарны « Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында» түбәндәге веб-адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм «Интернет» мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: <http://aznakaev.tatar.ru/>.

3. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Башлык

А.Й.Әхмәтшин

Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
Мәлбагыш авыл жирлеге
башкарма комитеты
каарына күшымта
15.03.2022 ел № 11

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Мәлбагыш авыл жирлегендә жирләү урыннарын карап тоту қагыйдәләре**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жирләү урыны (алга таба - зират) - үлгән кешеләрнең гәүдәләрен (калдыкларын) күмү урыны (территориясе) булган объект.

Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә үлгән гәүдәләрне (калдыкларны) күмү яки аларның көлен зиратларда гына башкарырга рөхсәт ителә.

1.2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Мәлбагыш авылы жирлегендә зиратның билгеләнеше буенча дини - бер диндәге үлгән (һәлак булган) кешеләрне күмү очен билгеләнгән.

1.3. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл жирлегендәге зиратлар һәм зиратлар биләгән жир кишәрлекләре муниципаль милек булып тора.

Ритуаль хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - авыл жирлеге башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Үлгән кешене күмү очен жир кишәрлеге билгеләнгән нормалар буенча бушлай бирелә. Үлгән кешене күмгәннән соң бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә расланган үлчәмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлеге қагыйдәләр билгеләгән тәртиптә кабер ташлары урнаштырылырга мөмкин.

1.5. Жиргә таратыла торган жир участокларының күләмнәре түбәндәгеләр:

- бер гәүдәне күмү очен - 2,0 м x 2,5 м;
- алга таба туганлык буенча жирләү очрагында - 2,0 м x 4,0 м;

Яңа туган балаларны күмгән очракта бирелә торган жир кишәрлекләренен күләме киметелергә мөмкин.

1.6. Үлгән кешене күмүне оештыруны үз өстенә алган затларның язма гаризасы буенча яисә мондый затлар булмаганда жирләү очен жир кишәрлекенен киңлеген 1,4 метрга кадәр киметергә рөхсәт ителә.

1.7. Каберләр арасындағы жәяүлеләр очен юл кырын яки аларның рәтләре арасындағы юлны кимендә 0,5 м ясарга кирәк.

1.8. Зиратлар көн саен 6 сәгатьтән 19 сәгатькә кадәр ачык.

2. Үлгәннәре күмү һәм кабер ташлары кую тәртибе

2.1. Үлгәннәре күмү үлем турында таныклыklar күрсәткәч башкарыла. Мәет

жирләү өчен участок гражданнарга вакыты чикләнмәгән файдалану хокукларында бушлай бирелә. Участоклар кабер астына зиратны планлаштыру белән билгеләнгән чират тәртибендә шөгыльләнә.

2.2. Зиратларда ишү авыл жирлеге башкарма комитеты аша, үлгән кешенең тормыш һәм милли традицияләре үзенчәлекләрен исәпкә алыш, рәсмиләштерелә.

Жирләү вакыты үлгән кешенең туганнары тарафыннан йә шундый авыл жирлеге башкарма комитеты булмаганды билгеләнә.

2.3. Зиратларда жирләү өчен жир кишәрлекләрен бирү күму заказын кабул иткәндә рәсмиләштерелә.

2.4. Табутны яки табутсыз гәүдәне күмгәндә кабернең тирәнлеген жирле шартларга (грунт характеристына һәм грунт сularының торышы дәрәҗәсенә бәйле рәвештә билгелиләр; шул ук вакытта тирәнлек жир өслегеннән кабер капкачына кадәр 1,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Барлық очракларда кабер тәбе тамгасы грунт сularы биеклегеннән 0,5 м га югарырак булырга тиеш. Каберне тирәнлеге 2-2,2 м дан артмаска тиеш. Кабер өемне жир өслегеннән 0,3-0,5 м биеклектә урнаштырырга кирәк

2.5. Кабер калкулыгында күмгәндә үлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме һәм аның үлеме датасы күрсәтелә.

2.6. Үлгән (һәлак булган) ир яисә хатын, якин туганнары, башка туганнары йә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган яисә алар күму бурычын үз өстенә алган башка затлар, шулай ук шәхесе Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгән (һәлак булган) затларны күму авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.7. Әлеге кагыйдәләрнең 2.6 пунктында курсәтелгән үлгәннәрне күму чыгымнары 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы "Күму һәм күму эше турында" Федераль законда каралган тәртиптә авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан кире кайтарыла.

2.8. Һәр жирләү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән формадагы китапта, урынга бирелгән күму урынының номерларын һәм күләмнәрен һәм каберен күрсәтеп, теркәлә. Күмүне теркәү китабы авыл жирлеге башкарма комитетында саклана.

2.9. Каберләрдә кабер корылмалары (һәйкәлләр, коймалар, чәчәк түтәлләре, цоколь һ.б.) авыл жирлеге башкарма комитеты әйтеп калдырган башка корылмаларга урнаштырыла яки алыштырыла.

2.10. Кабер өстендейге корылмаларны зиратларда туганнар, авыл жирлеге башкарма комитеты яки башка затлар тарафыннан урнаштыра, алар эш башланганчы һәм алар тәмамланганнан соң аларны урнаштыру эшләрен башкару технологиясен мәжбүри рәвештә тикшереп тора.

Жайланма технологиясен үтәмәү кабер өстендейге корылмаларга, инженерлык чeltәrlәrenә кiterелгәn зыянны (бозуны, юкка чыгаруны), аллеяларны, юлларны, яшел утыртмаларны яисә тышкы төзекләндерүneң башка объектларын каплауны кiterеп чыгарса, эшләр заказчысы авыл жирлеге башкарма комитеты билгеләгәn тәртиптә төzelгәn кимчелекле акт нигезендә кiterелгәn зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

2.11. Өзәрләнә һәм билгеләнә торган кабер корылмалары башка күму урыннарына үтеп керүгә һәм зираң территориясен төзекләндерү һәм яшellәндерү

эшләрен башкаруга комачауларга тиеш түгел.

2.12. Улем корылмалары, коймалар бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә урнаштырыла. Кабер өстендәге кабер корылмаларын кую һәм күмү участокларында агач утырту тыела.

2.13. Гражданнар (оешмалар) билгеләгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

2.14. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль текталарны, башка истәлекле билгеләрне һәм кабер ташларын күмү урынында урнаштыру тыела.

2.15. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстенә корылмалар урнаштырган гражданнар әлеге кисәтүне алган вакыттан 20 көн эчендә бетерү кирәклеге турында язмача кисәтәләр, шуннан соң авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән комиссия аларны сүтү турында карап кабул итә.

2.16. Тиешле таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны, аларны урнаштырган затлардан бац тартканда яисә читләшкәндә, җибәрелгән хокук бозуларны бетерүдән баш тартканда, авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, алга таба әлеге затларга чыгымнарны кертә.

2.17. Кабер өстендәге корылмаларны җимергәннән соң, авыл жирлеге башкарма комитеты аларны урнаштырган затларга язмача хәбәр итә, демонтаж һәм зират территориясеннән аларның компонентларын алыш китү кирәклеге турында яза.

Бер ел узгач, демонтацияләнгән кабер өсте корылмалары билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип таныла һәм махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан икенчел эшкәртү өчен махсус предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

2.18. Гомуми файдаланудагы урыннарны (юлларны, юлларны, газларны, мәйданчыklарны һәм башка урыннарны) жыю, чүп-чар чыгару, ауган һәм/яисә авария хәләндәге агач утыртмаларын чыгару авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.19. Каберләрне күмү эшләрен башкаручы гражданнар (оешмалар) көче белән жыялар.

Чүп жыю зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга башкарыла.

2.20. Жыелган калдыklарны авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан калдыklарны урнаштыру өчен оештырылган полигоннарга дайми рәвештә алыш чыгалар, бу аларның туплануын каралган контейнерлар яисә мәйданчыklар күләмениннән киметүне тәэмүн итә.

3. Авыл жирлеге башкарма комитеты бурычлары

3.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм түбәндәгеләрне тәэмүн итәргә тиеш:

каберләрне вакытында әзерләү, үлгәннәрне күмү;

гомуми файдаланудагы хужалык билгеләнешендәге аллеяларны, каберара юлларны һәм башка участокларны жыештыру;

гражданнарга махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан расланган кагыйдәләр буенча каберне (көрәкләрне, чиләкләрне, лейкаларны, тырмаларны h.b.) карау өчен инвентарьны вакытлыча файдалануга бирү;

жирләү өчен жир кишәрлеген бүлеп бирүнең билгеләнгән нормаларын һәм каберләр әзерләү кагыйдәләрен үтәү;

янгын куркынычызылыгы кагыйдәләрен үтәү;

әлеге кагыйдәләрне, авыл жирлеге башкарма комитетының адресларын һәм телефон номерларын күренеп тора торган урынга элү.

4. Каберләрне, кабер өстендергә корылмаларны карап тоту

4.1. Мәет жирләүче гражданнар (оешмалар) корылмаларны һәм яшел утыртмаларны (рәсмиләштерелгән кабер калкулыгы, һәйкәл, койма, цоколь, чәчәкләрне, күмү турында кирәkle мәгълүматларны) үз көчләре белән йә хезмәт күрсәтүче предприятие көче белән карап тотарга тиеш.

4.2. Жирләү турында белешмәләр булмаганда, алар хужасыз дип таныла.

4.3. Кабердә нинди дә булса кабер ташлары (һәйкәлләр, цокольләр, коймалар, күмү турында мәгълүматлар күрсәтелгән трафарет, тәре h.b.) булмаган очракта, ә хужасыз кабер казу, авыл жирлеге башкарма комитеты кабернең торышы турында акт төзи.

5. Зиратларга бару кагыйдәләре, гражданнарның хокуклары һәм бурычлары

5.1. Зиратка килучеләр жәмәгать тәртибен һәм тыңлыкны сакларга тиеш.

5.2. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

һәйкәлләрне һәм башка кабер ташларын, мемориаль такталарны авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә билгеләргә, яңадан эшләргә һәм салдырырга;

кабер өстендергә корылмаларны, мемориаль такталарны, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә;

этләр йөртергә, йорт хайваннары көтәргә, кошлар тотарга;

чүп-чарны яндырырга, туфрак, ком яисә балчык чыгару өчен, чокырлар ясарга;

ачыкланмаган урыннарда чүп-чар ташларга;

19 сәгаттән соң зират территориясендә булырга;

төzelеш һәм башка материаллар запасларын калдырырга;

авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә, каберләрне төзекләндерү буенча нинди дә булса эшләр башкарырга;

чит мәлкәтне үзләштерергә, аның күчешен һәм башка үзидарәле гамәлләр башкарырга;

зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт иту чараларын кертергә, махсус автотранспорттан тыш.

6. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык һәм аларның үтәлешен тикшереп тору

6.1. Вандализмда, кабер эченнән һәм кабер өстеннән теләсә нинди предметларны һәм ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар гамәлдәгә законнар

нигезендә жаваплылыкка тартылалар.

6.2. Әлеге кагыйдәләрне бозган очракта гражданнар Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә административ жаваплылыкка тартылалар.